

Konsekvensutredning gällande förutsättningar för visst fiske i Östersjön under förbudstider

Allmänt

I syfte att skydda lekande torsk har fredningsperioder utpekats i Ices-delområden 22-26 i Östersjön. Fredningsperioderna regleras i artikel 7 i rådets förordning (EU) 2020/1579 om fastställande för 2021 av fiskemöjligheterna för vissa fiskebestånd och grupper av fiskebestånd i Östersjön. Det finns ett antal villkor för undantag till förbudet i de olika områdena som begränsar vilka fiskeredskap som får användas, fiskedjup och avstånd från baslinjen etc.

För att säkerställa efterlevnad av undantagsvillkoren behöver HaV införa nationella krav under fredningsperioden.

De åtgärder som föreslås är:

- Krav på sortering baserat på art eller storlekskategori av pelagisk fångst vid landning innan transport,
- Förbud att vid pelagiskt fiske medföra redskap ombord som inte får användas under förbudsperioden (därutöver gäller redan krav på att surra och stuva redskap vid transit genom områden som saknar undantag för fiske),
- Begränsning till att enbart bedriva pelagiskt fiske i ett Ices-delområde per fiskeresor vid fiske i område 24 eller 25,
- Anmälningsskrav i anslutning till att fiskeresan påbörjas, vid fiske under förbudsperioden för samtliga fartyg som inte har en VMS- eller AIS-utrustning ombord i drift och sändande. Anmälningsskravet ska inte gälla vid fiskeresor som bedrivs av de med ålfisketillstånd som på fiskeresan endast bedriver riktat fiske efter ål.

Samtliga krav ovan ska gälla för fiskefartyg som tillämpar undantagen för pelagiskt fiske (punkterna 2.c och 4.c i nämnda artikel 7), medan endast kravet under punkten 4 ska gälla för fiskefartyg som tillämpar undantagen för passiva fiskeredskap (punkterna 2.b och 4.b i nämnda artikel 7).

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

HaV bedömer att det finns risk att trålar som inte får användas under förbudstiden tas med ombord på fiskefartygen och används utan myndighetens vetskap. Av den anledningen bedömer

HaV att alternativet att inte införa regeln om begränsning av fiskeredskap ombord innebär en högre risk för otillåtet fiske och därmed inte är lämpligt.

Fisket föreslås begränsas till att enbart bedrivs i ett Ices-delområde åt gången för pelagiskt fiske, i delområde 24-25, för de som vill fiska i något av dessa områden under fredningsperioderna. Alternativet till detta är att inte införa en sådan begränsning. HaV kan inte säkerställa från vilket område fångsten härrör i det fall fiskefartyget varit i mer än ett område under en fiskeres. Av den anledningen anser HaV att begränsning till ett område per fiskeres är nödvändig i syfte att säkerställa efterlevnad av regelverket. Har fiske bedrivits i ett område som inte omfattas av förbud kan det också finnas pelagisk fångst ombord som är avsedd att säljas som industrifångst, och som beblandas med fångst vars syfte är humankonsumtion. Att inte införa en områdesbegränsning försvårar därmed också uppföljning och kontroll av sorteringskravet och syftet att fångsten ska gå till humankonsumtion.

Pelagiska landningar ska sorteras i samband med landning och för att förtydliga bestämmelsen, görs ett tillägg att sortering ska göras innan transport sker. Alternativet är att inte införa förtydligandet vilket skulle innebära en risk för att fångsten transporteras från landningsplatsen och sorteringskravet på så sätt inte går att kontrollera i samband med en landningskontroll. Ett annat alternativ är att ställa uttryckliga krav på användande av sorteringsverk för att storlekssortera fångsten. Detta skulle utgöra ett tekniskt krav som måste anmälas till kommissionen i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535 och förordning (1994:2029) om tekniska regler och därmed en frysningstid på minst tre månader under vilken föreskrifterna inte får antas kommissionen på förslagsstadiet. Eftersom regleringen i så fall inte kan införas förrän juli-augusti bedöms det inte vara ett gångbart alternativ.

Förslag i remissen är också att alla fartyg som har en fungerande VMS eller AIS-transponder ombord ska ha den i drift och sändande under pågående fiskeres under förbudsperioden i området. Det finns flera syften med detta krav, bl.a. att säkerställa att fiske inte bedrivs på felaktigt djup (där torsken leker). Innehar inte fartyget en AIS-transponder eller en VMS ombord föreslås att fartygets befälhavare ska meddela myndigheten per telefon eller e-post till FMC i anslutning till påbörjad fiskeres, att de avser nyttja undantaget för fiske och i vilket delområde, uppge information om fartyget och även uppge en kontaktuppgift till befälhavaren under pågående fiskeres så att myndigheten kan kontakta befälhavaren under pågående fiskeres för att få uppgift om position för fisket (jfr art. 7.5 i förordning (EU) 2020/1579). Ålfisket ska inte omfattas av ett sådant krav då ålfisket sker på ett avsevärt grundare djup än 20 meter. Ett alternativ till denna anmälningsplikt är att inte ha en anmälningsplikt vid nyttjande av undantaget. Det hade inneburit att uppföljning av nyttjandet av undantaget hade försvårats och att möjligheterna till kontroll av bl.a. djupbegränsningar hade varit fortsatt mycket låga. Det är också svårt att se hur en befälhavare som inte har sändande VMS eller AIS ska kunna säkerställa att art. 7.5 i förordning (EU) 2020/1579 efterföljs vid fiske.

Ett annat alternativ som utretts istället för en anmälningsplikt vid fisket är krav på AIS-transponder på samtliga fartyg som vill fiska under förbudsperioden och som inte har VMS. Ett sådant krav hade ökat kontrollerbarheten för djupbegränsningarna och fiskeområdena avsevärt. Även möjligheterna till kontroll av det passiva fisket hade ökat. Kostnaderna för införskaffandet av en AIS-transponder av klass B är från ca 7000 kr och uppåt och för en AIS-transponder av klass A från 20 000 kr och uppåt. Att införa ett krav på AIS-transponder för fartyg som idag inte omfattas av kravet är dock en teknisk reglering som innebär ett anmälningsförfarande till kommissionen i

enlighet med direktiv (EU) 2015/1535 och förordning (1994:2029) om tekniska regler och därmed en frysningstid på minst tre månader under vilken föreskrifterna inte får antas. Med anledning av frysningstiden samt den ökade kostnaden för det småskaliga kustnära fisket så anser HaV att det är bättre att införa en teknikneutral åtgärd såsom anmälningsplikt, än att införa krav på AIS-transponder.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Fisket bedrivs med fiskefartyg. För varje fiskefartyg finns en fiskelicensinnehavare (fysisk eller juridisk person) och vid bedrivande av fiske finns minst en person, befälhavare, ombord på varje fiskefartyg. Verksamheten kan drivas på olika sätt. De fartyg som omfattas av de föreslagna åtgärderna är yrkesfisket som är undantagna från förbudsperioden i respektive område. Dessa kan grovt delas in i två segment; fartyg som bedriver pelagiskt fiske med trål eller vad och fartyg under 12 meter som bedriver passivt fiske t.ex. med nät och garn.

De pelagiska fartygen som historiskt bedrivit fiske i delområde 25 under 2017-2019 är totalt tretton stycken. Dessa fartyg är mikroföretag till små företag med fler anställda. Av dessa har två fartyg även fiskat i delområde 24. I delområde 26 där inga undantag för pelagiskt fiske görs har tre pelagiska fartyg bedrivit fiske. Det kan innebära att de tre fartygen flyttar sig till delområde 24 och 25 för att kunna bedriva fiske med stöd av undantagen. Totalt för område 24-26 har 15 olika pelagiska fartyg bedrivit fiske till och från under 2017-2019. Sex pelagiska fiskefartyg som bedrivit fiske i delområde 25 är under 15 meter och omfattas därmed inte av det nuvarande kravet på AIS-transponder i artikel 10 i kontrollförordningen. Endast ett av de sex nämnda fartygen omfattas av kravet på VMS i artikel 9 i kontrollförordningen. Resterande fem behöver därför anmäla till HaV i anslutning till att de går ut på fiske.

Fartyg under 12 meter som historiskt bedrivit passivt fiske i delområdena 22-26 är mellan 113 - 146 stycken. Samtliga av dessa fiskeföretag är mikroföretag med inga eller enstaka anställda. Vi vet inte om dessa har bedrivit fiske innanför eller utanför djupgränsen på 20 meter med anledning av att rapporteringskraven inte är på den detaljnivån. Dessa fartyg omfattas inte av kravet på AIS-transponder eller VMS och behöver av den anledningen kontakta myndigheten innan de avser använda sig av undantaget för fiske under förbudsperioden. De som bedriver fiske efter ål ska inte omfattas av anmälningsplikten. Totalt blir antalet som omfattas av åtgärderna för det passiva fisket på grundare djup än 20 meter mellan 81-114 stycken. Mest sannolikt är att det rör sig om 81 stycken eftersom den siffran baserar sig på uppgifter från fisket det senaste året. Det bör nämnas att antalet som fiskar under maj till augusti årligen har minskat i antal i de berörda områdena. Möjligtvis är även ett antal fartyg som i regelverket inte omfattas av AIS-krav ändå utrustade med en AIS-transponder och kan därför välja att istället för att anmäla sitt fiske använda sig av AIS:en.

Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Ett krav på att sända med AIS innebär inte en extra kostnad för de fartyg som redan är utrustade med en AIS-transponder. För de fartyg som är under 12 m och inte har AIS eller VMS sedan tidigare så innebär anmälningsplikten att de behöver ringa eller e-posta in till myndigheten, vilket innebär en extra arbetsbörda. Samtalskostnaden bör vara försumbar, likaså tiden det tar att ringa eller e-posta.

För HaV innebär anmälningsplikten ytterligare administration (samtal till FMC och/eller genomgång av e-post samt införande i kontrollgemensamma datasystem) under kvarvarande månaderna när förbudsperioderna är satta, från ikraftträdande av föreskrifterna (en förbudsperiod gäller redan nu). För att beräkna hur många samtal det kan röra sig om behöver en uppskattning göras kring hur många fiskeresor som gjorts under samma period tidigare år. En exakt uppskattning är dock svår att göra på grund av att uppgifterna från det småskaliga fisket är högst osäkra. Osäkerheten i uppgifterna beror bland annat på att en del kustfiskare anger samtliga dagar i en månad under fältet för antal dagar till sjöss. Det kan i sig bero på att de felaktigt anger antalet dagar som deras passiva redskap stått ute, men det kan också finnas andra orsaker till felaktiga uppgifter. Mest troligt är uppgifterna om antalet dagar till sjöss en stor överskattning. Uppgifterna om antal dagar till sjöss kan vara hälften så många som rapporterats.

Uppgifter om antalet dagar till sjöss under förbudsperioden för fartyg under 12 meter, förutom ålfiskarna, är 2302 dagar. Uppdelat på fyra månader blir det i snitt 575 samtal extra i månaden för HaV att hantera. Detta bör som nämnt vara en mycket högre siffra än antalet fiskeresor i realiteten. Samtalen slås sedan ut på alla veckodagar framförallt morgon och dagtid då fisket beräknas ske. Det är oklart i hur stor utsträckning befälhavarna kommer välja att e-posta istället för att ringa – det bör inte vara någon skillnad på administrativ kostnad för berörda företag för dessa olika anmälnings sätt.

Att förbjuda fartyg att medföra otillåtna trålredskap ombord bedöms inte medföra en extra kostnad för de berörda fartygen.

Begränsningen av fiskeområde per fiskeresor kan innebära en ökad kostnad och arbetsbörda för de pelagiska fartyg som normalt sett fiskar i två områden under samma resa (och där minst ett av dessa är delområde 24 eller 25). Vill fartyget fiska i två områden så innebär åtgärden att fartyget behöver ankomma kaj innan det är tillåtet att fiska i nästa område. Det innebär då något längre körsträcka och därmed ökad bränsleförbrukning, samt ökad tidsåtgång. Enligt historisk data mellan 2017-2019 så är det endast två fartyg som fiskat pelagiskt i både delområde 25 och delområde 24, och dessa har eventuellt inte gjort det under samma fiskeresor. Det innebär att maximalt två fartyg berörs av en sådan reglering.

Sortering av fångsten vid landning är redan ett krav enligt förordning (EU) 2020/1579 och i remissförslaget förtydligas kravet genom att tillägga att sortering ska göras innan transport från landningsplatsen. Om det skulle ställas uttryckligt krav på användande av sorteringsverk skulle detta medföra dels att föreskrifterna försenas, dels att ytterligare administrativa och faktiska kostnader skulle tillkomma för fisket, i de fall de annars inte hade haft för avsikt att använda sorteringsverk. Det ska tilläggas att sorteringsverk synnerligen ofta används i pelagiskt fiske för att sortera upp fångsten per storlek. Ett annat alternativ hade varit att införa krav på en sortering i antal fraktioner. HaV anser inte att det är nödvändigt att precisera att fångsten bör sorteras in i ett minsta antal fraktioner eftersom innebörden av sortering bör innebära åtminstone en uppdelning av fångsten.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

För föreskriftsförslaget i FIFS 2004:36 finns aktuella bemyndiganden i 2 kap. 7 § och 6 kap. 8 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen. För föreskriftsförslaget i HVMFS 2018:11 finns aktuella bemyndigandena i 5 kap. 1 och 7 §§ samma förordning.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen bedöms överensstämma med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Regleringen preciserar hur befälhavare på svenska fiskefartyg ska bedriva sitt fiske för att syftet med införda EU-bestämmelser ska få genomslag, samtidigt som de skärpta kontrollkrav som intagits i förordningarna 2020/1579 och 2016/1139 konkretiseras. Regleringen bedöms inte gå utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen utan bedöms krävas för att skyldigheterna ska kunna fullgöras.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Bestämmelserna föreslås träda ikraft 1 maj 2021. HaV planerar att informera om regleringsförslaget som utskick via fiskenytt samt på myndighetens hemsida. Information till yrkesfiskare med fartyg under 12 meters längd som berörs av förslaget bör informeras via brev särskilt med tanke på den föreslagna anmälningsplikten.

Företag

Regleringen bedöms kunna få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Bestämmelsen om anmälningsplikt vid nyttjande av undantagen för fartyg som saknar installerad VMS eller AIS bedöms kunna ha en effekt på villkoren för företagen. Bestämmelsen om fiske i ett Ices-delområde 24-25 per fiskeresor kan ha effekt på vissa fartyg.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

De företag som berörs av anmälningsplikten är de som äger och driver fiskeverksamhet med fartyg som saknar AIS och VMS, förutom de som bedriver fiske efter ål och inte ska omfattas. Uppskattningsvis rör det sig om 81 stycken. Dessa är mikroföretag.

Tre fartyg har bedrivit pelagiskt fiske under 2017-2019 i både delområde 24 och 25 och kan beröras av begränsningen att enbart fiska i ett delområde åt gången.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Det innebär en mindre tidsåtgång på ca tio minuter för befälhavarna att e-posta eller ringa in till FMC i anslutning till att fisket påbörjas. Kostnadmässigt bedöms åtgärden inte innebära någon skillnad.

De fartyg som eventuellt historiskt har bedrivit fiske i både delområde 24 och 25 påverkas genom att de inte kan fiska i båda områdena vid samma fiskeresor. Detta är begränsande och innebär en större tidsåtgång att gå in till hamn innan fisket i nästa område kan påbörjas. Hur stor tidsåtgång ett sådant förfarande innebär är svårt att bedöma beroende på avståndet till hamnen. Förfarandet kan hypotetiskt innebära en ökad bränslekostnad.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Åtgärderna bedöms inte innebära några andra kostnader än de som nämns ovan.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Konkurrensförhållandena bedöms inte påverkas.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Regleringarna bedöms inte påverka företagen på andra sätt än det som nämnts.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Särskild hänsyn har tagits till det småskaliga fisket när alternativa åtgärder utretts. Bland annat för att värna det småskaliga kustnära fisket har HaV valt att inte föreslå AIS-krav för samtliga fartyg. HaV har också tagit hänsyn till det småskaliga kustnära fisket genom att inte pålägga dem mer åtgärder än vad som bedömts nödvändigt.

Samråd

Ett samråd har skett med Swedish Pelagic Fisheries PO den 29:e januari. Det pelagiska undantaget i förordning (EU) 2020/1579 är helt nytt för 2021. Inget samråd har skett med representanter för det passiva demersala fisket, bland annat på grund av att undantagen för dem inte är nytt för 2021.

Kontaktperson

För eventuella frågor kontakta:

Elin Hedman, Enheten för fältkontroll, tfn. 010-698 63 67